

tisme eller dets Bondearistokrati — jeg troer, det var saaledes, den ærede sidste Taler benævnte det — som nylig har fundet sit Udtæk her i Salen paa en meget eftertryffeligt Maade. Man har ofte i Skrift og Tale gjort gjældende imod de virkelige Frihedskæmpere for 1848, at de vilde Friheden, men kun til en vis Grad, at de ikke vilde Friheden for Andre end dem selv. Jeg skal her lade være aldeles uberørt, om dette var sagt med Rette eller med Urette, men mig forekommer det, at mange ærede Medlemmer af min Samfundsklasse, af mine Standsfæller, nu virkelig have gjort sig skyldige i en saadan Opfattelse. De ville være Frihedsmænd, men ikke længere end til dem selv; skulde Friheden gaae ned til Huusmandsklassen, kunne de ikke være med. Det er netop denne Tanke, jeg vil frigjøre mig for; thi jeg seer ingen Fare for at føre den lidt længere ned og ogsaa lade den naae ned til Huusmandsklassen. Jeg troer, der findes ligesaa befindige og hæderlige Charakterer i Huusmandsklassen som i Gaardmandsklassen, og jeg maa tilstaae, at i den Egn, hvor jeg er kjendt, have vi ingen Skilleveg imellem Gaardmændene og Huusmændene. Vi kunne ikke see nogen Grund til at udelukke dem, eller til, at der ikke skulde kunne findes ligesaa dygtige Kræfter til at varetage Communens Anliggender blandt Huusmandsklassen som i Gaardmandsklassen. Som sagt, jeg har heller ikke haft nogen Anledning til at see, at der skulde være mindste Fare ved at gennemføre denne Lov, — jeg vil endog sige, saaledes som den er forelagt, — og med disse saa Ord skal jeg anbefale Lovforlaget.

Albretsen: Efterat denne Sag er debatteret af saamange ærede Medlemmer, som have talt deels for, deels imod den, og efterat det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. M. Hansen) i sit Foredrag idag netop har fremsat meget af det, jeg netop ønskede at fremsøre, kan jeg fatte mig kort, da jeg finder det unødvendigt at udtale, hvad der allerede er fremsørt. Jeg kunde derfor være tilbøielig til at frasalde Ordet; men da jeg nu engang har begjært det, vil jeg dog be-

nytte Veltheden til at gjøre nogle enkelte Smaabenærligheder. Det ærede Medlem for Odense Amts 7de Valgkreds (Corn. Petersen) udtalte igaar i sit Foredrag, at Gaardmandsklassen netop var den Klasse, som bedst vilde repræsentere Befolkningen baade i Sogneraad og i Amtsraad. Det kan vel være, at der i Gaardmandsklassen findes Folk, som have Hjertet paa det rette Sted, og jeg vil sige, at der Gud ske Lov findes mange saadanne; men naar der i den nævnte Udtalelse paa en Maade tillige ligger, at man vil udflyde andre mindre gunstige Samfundsklasser fra disse Raad, saa er dette ikke rigtigt; thi der kan blandt dem være lige saa Mange som i Gaardmandsklassen, der ere hæderlige og dygtige Mænd, og som nok saa meget have Hjertet paa rette Sted. — Det er blevet berørt, at man kunde befrygte Arbejderuroligheder; men jeg kan aldeles ikke see nogen Grund til denne Frygt, saasnart man blot enes om at gaae Haand i Haand med hverandre, saasnart de Høiere ville nedlade sig til de Lavere og række dem en hjælpsom Haand. Det, der skulde foranledige Arbejderuroligheder, antager jeg, hvad ogsaa er omtalt af Udskillige, nærmest vilde være et Gaardmands- eller Hartkornsaristokrati; men naar 2 Classer i Samfundet staae hinanden saa nær som Gaardmændene og Huusmændene, seer jeg ikke, hvorfor de ikke skulde kunne arbejde sammen. — Man har fremdeles næret megen Frygt for, at denne Lovs Gjennemførelse og Valgrettens Udvidelse skulde bevirke, at Madserne i Sogneraad og Amtsraad saa at sige udelukkende vilde blive besatte af Arbeids- og Huusmandsklassen; men jeg seer ikke nogen Grund til at frygte dette; thi jeg er vis paa, at mange rettenkende Huusmænd og Arbeidsmænd gjerne vilde give deres Stemme til en Gaardmand eller en hvilken som helst anden Mand i Samfundet, hvem det saa var, naar de blot fandt, at han vilde repræsentere dem godt. Vi ville ikke, at den ene Klasse skal dominere de andre, men at alle Classer skulle være repræsenterede, og jeg troer, at man finder gode Demokrater i enhver Samfundsklasses Midte. — Med Hensyn til Betænkningen er det blevet udtalt, at Arbejdsklassen